

Kegyelem néktek és békesség, Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól!

Ámen

Így szól hozzánk Isten igéje Lukács evangéliuma 18 fejezetének 31-34 verseiben:

Azután maga mellé vette a tizenkettőt, és így szólt hozzájuk: Íme, felmegyünk Jeruzsálembe, és beteljesedik mindaz, amit a próféták az Emberfiáról megírtak. Átadják a pogányoknak, kigúnyolják, meggyalázzák, leköpi, és miután megostorozták, megölik, de a harmadik napon feltámad. Ők azonban semmit sem értettek ezekből. Ez a beszéd rejtve maradt előlük, és nem értették meg a mondotakat.

Kedves Testvérek!

Hányszor kerülünk mi magunk is abba a helyzetbe, hogy megtapasztaljuk nem értjük, amit más mondani akar nekünk, vagy éppen fordítva, azért küzdünk, mert azzal szembesülünk, hogy más nem érti, amit mi mondani akarunk.

Maradj otthon! Ne! Kérlek, ne fejezd be itt az olvasást bár jelen helyzetünkben talán ez nagyon fontos gondolat, most nem egészen erről akarok beszélni. Csupán ezzel a címmel évfolyamtársaim az idő hasznos, szórakoztató eltöltésére szerveztek kihívást a teológusok között. Olvassunk minél többet. Ehhez kaptunk egy táblázatot is, különféle ajánlásokkal: egy kortárs szerző, egy kötelező olvasmány gyermekkoromból, egy krimi, egy száz oldalnál rövidebb mű, egy mese, kedvenc szerzőm első könyve - és még legalább húsz további kategória. Köztük az egyik egy regény, ami a születési évünkben jelent meg. Nos, nagy örömmel fedezte fel, hogy esetemben - 1959 - az egyik ilyen szóba jöhető mű Ottlik Géza az Iskola a határon című regénye.

Elkezdtem, és belefeledkezve végig is olvastam ismét, miközben a fejemben ott zakatolt az ÚR által elem hozott igeszakasz is a tanítványok értetlenségéről. Ottlik egy helyütt azt írja, hogy az egyik főszereplő, Medve Gábor azon gondolkodott, hogy miért nem értik meg egymást az emberek.

„Mindig bízott is benne, anélkül hogy sokat gondolkozott volna fölötte, hogy valamilyen külön és rejtelmesebb megértés köti össze az egyik embert a másikkal, mint a szavak és a cselekedetek.

Milyen keveset tudnak ezek közölni. Igent vagy nemet, feketét vagy fehéret, nevetést vagy sírást. És mindig hamisítanak, hazudnak. Mégis tudomásul kell vennie, hogy ezekre van hagyatva. A világ nem ért másból, mint a hangos, elnagyolt, durva jelekből. A látszatokból. Mindabból, aminek határozott formája van. Nagyot kell kiáltani, másképp oda sem figyelnek. Két szóból többet értenek, mint húszból; viszont százszor kell ugyanazt elmondani.“

Persze, ahogy az lenni szokott, lélekben azonnal vitatkozni kezdtem a szerzővel. A szavak messze nem csak igent és nemet fejeznek ki, igenis nagyon sok dolgot tudnak közölni, néha talán éppen ez a legfőbb probléma. Néha azért nem értjük meg a másikat, mert tényleg nem ismerjük egy-egy szó jelentését, vagy nem tudjuk adott összefüggésben értelmezni. Részt vettem az első zoom-órámon, írta évfolyamtársam, és sejtelmem sem volt, miről beszél, mert csak másnap kaptam meg az egyetemtől azt a levelet, amelyben a távoktatás egy új lehetséges internetes platformjára, a zoom-ra hívta fel a figyelmet.

Néha azért nem értjük meg a másikat, mert magunkban is bizonytalanok vagyunk. Életem első, már amennyire komolynak tekinthető randevúja egy lánnyal hetedikes koromban volt, amikor az iskolában, órák alatt, mi tagadás, kis cetliken leveleztünk egymással, és nagyon nem akartam érteni, vagy inkább elhinni, amit az a lány üzent. Háromszor írtam le vele, egyre egyértelműbb megfogalmazásokat kérve. Tulajdonképpen ő hívott randizni engem, nem én őt.

Végül persze sokszor azért nem értjük meg a másikat, mert a saját értelmezésünk uralja gondolkodásunkat, a saját érzéseinket, vágyainkat olvassuk, halljuk bele mások leírt vagy kimondott szavaiba.

De lám, amikor Jézus a tanítványokhoz beszél, akkor nem példázatokat mond, akkor „nyíltan szól” arról, hogy az az út, amelyen Ő elindult, hová vezet. Itt, ezen a helyen, ami most előttünk van, pontosan ez az első szava: Íme, felmegyünk Jeruzsálembe. Majd részletesen, érthetően felsorolja mindazt a szenvedést, megpróbáltatást, amit ott Rá vár. Ám csodálatos örömhírt is mond: a harmadik napon feltámad.

Sőt, többször is elismétli a legfontosabb dolgot. Lukács evangéliumában már a böjtről szóló tanításban ott van: De jönnek majd olyan napok, amikor elvételik a vőlegény (5,35). Majd Péter vallástétele után először jelenti ki, milyen sors vár rá, akkor mondja el, hogy a vének, a főpapok és az írástudók által vették el (9,22). Majd még ugyancsak a kilencedik fejezet végén figyelmezteti a tanítványokat, hogy ne feledjék el, az Emberfia emberek kezébe adatik (9,44-45). az sem rejtett előtte, hogy „Keresztséggel kell megkereszteltetnem, és mennyire gyöttrődöm, míg ez végbe nem megy!” (12,50). Miután Heródesnek üzent, ismét kijelenti a tanítványok előtt, a következő napokban úton kell lenniük, mert Jeruzsálembe kell menniük. Próféta nem veszhet el Jeruzsálemtől kívül! (13,33) Sőt, még a tíz leprás meggyógyítása után is megerősíti, mielőtt eljőne az Emberfia villámként fénylőn, előbb még szenvednie kell, és megvettetni. (17,25)

Hányszor elmondott, egyszerű, félreérthetetlen kijelentések. De a tanítványok előtt ez a beszéd rejtve marad. Miért? Ahogy egy könyv, amit a napokban olvastam, kicsit indulatosan felteszi a kérdést: Mit kellett volna ehhez a világos bejelentéshez még hozzátenni? Hogy a levegő 23 fokos lesz, a légnyomás 1020 hectopascal, a szélirány dél-keleti?

Miért nem értik, csodálkozunk olykor mi, mai olvasók. Fel lehet sorolni, de a válaszokban bizony magunkra is ismerhetünk.

Van, ahol azért, mert saját vágyaik, emberi elképzeléseik motiválják őket. Péter rászól a Mesterre, helyre akarja igazítani: Nem történhet ez meg veled, Uram!

Van, amikor bizonytalanok. Nem értik a szavakat, de nem merik megkérdezni a Mestert.

Jelen ígékben a szavak értelmének rejtettségéről olvasunk. A görög szövegben passzív szerkezet van, ami nagyon sokszor úgynevezett passivum divinum - vagyis Isten cselekvésére utal, Isten szándékára. Van olyan mai emberi magyarázat, amelyik ezen az alapon azt fejtegeti, hogy míg Márk az apostolok emberi gyengeségeit, esendőségét mutatta be, addig Lukács ezt enyhítette: nem értették, mert még nem is érthették, Isten rejtette el előlük a szavak értelmét.

De csak itt, csak most? Érdemes ennek a szakasznak a közvetlen környezetét is figyelni. Jézus egyik csodája a tíz leprás meggyógyítása. Akik közül csak egy tér vissza hozzá, hogy köszönet mondjon, és áldja az URat. A képmutatásról is szól ez és az ezt követő rész, a hamis bírós és a farizeus meg a vámszedő imája. A Mester újabb szimbolikus cselekedete, amikor magához engedi és megáldja a gyermekeket, illetve figyelmezteti a tanítványokat, olyan nyílt szívvel, olyan bizalommal kell Isten ígését befogadni, ahogy a gyermekek teszik. Nem felnőtt képmutatással, önértelmezéssel. A világi, emberi gondolkodás eltántorító erejéről szól a gazdag ifjú esete is, de hozzánk ismét a biztató ígélet érkezik meg: Ami lehetetlen az embernek, az lehetséges Istennek!

Majd a szenvedés és elvettetés, kereszthalál harmadszori bejelentése után, amikor elindulnak, Jézus meggyógyítja a jerikói úton a vakot, aki hangosan, a környezet ellenséges magatartásával nem törődve, messiási jelzővel illeti, és kéri Őt. Majd gyógyulása után habozás és gondolkodás nélkül hálat ad Istennek, követi Jézust. Követi Jézust Jeruzsálem felé, a kereszt felé, a megváltás felé!

Megnyílt a szeme. Ahogy később, már sok tapasztalat és sok szenvedés birtokában a tanítványok szeme is megnyílik, immár nincs elrejtve előlük Jézus szavainak értelme.

Nekünk is végig kell mennünk azon az úton, amelyen megpróbáltatások is várnak minket. Ahogy csodák is történnek velünk, és immár tudhatjuk, megváltásunk is megtörtént.

Kérjük az URat, hogy nyissa meg a mi szemünk is, hogy lássuk a csodákat, hogy lássuk megváltásunkat, hogy Isten ígéje ne legyen elrejtve előlünk!

Ámen